

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM
2009-06-15
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
8485-09
Rotel 555

SÖKANDE

Belesia Lokalvård AB, 556337-8057
Box 687
175 27 Järfälla

MOTPART

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd i Stockholms stad

Ombud: Stadsadvokat Eva Granbohm
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
105 35 Stockholm

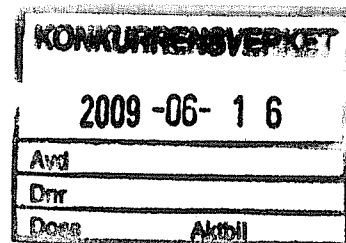
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Länsrättens interimistiska beslut den 28 april 2009 att upphandlingen tills vidare inte får avslutas upphör därmed att gälla.

Dok.Id 432928

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd (stadsdelsnämnden) i Stockholm stad har genomfört en upphandling av ramavtal för städtjänster, dnr 103-507/2008. Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling. Upphandlingen avser två ramavtal för perioden 2009-07-01 – 2011-06-31 med möjlighet till två års förlängning. Ramavtalsområde 1 avser städning av verksamhetslokaler och ramavtalsområde 2 avser städning i ordinärt boende/enskilda hem. Stadsdelsnämnden har i tilldelningsbeslut avsänt den 17 april 2009 meddelat att man antagit andra anbud än anbudet från Belesia Lokalvård AB.

Belesia Lokalvård AB (bolaget) yrkar att länsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Hela upphandlingen är oseriös och är behäftad med stora brister i affärsmässighet. Det är sju stycken bolag som utsetts till att teckna ramavtal under ramavtalsområde 1 och de ligger i pris mellan 189 kronor – 199 kronor per timme dagtid. För ramavtalsområde 2 har fem bolag utsetts att få teckna avtal och dessa ligger i pris mellan 189 kronor – 200 kronor per timme dagtid. Stadsdelsnämnden har således upphandlat priser som för varje städtimme ligger under marknadsmässiga priser. De utsedda bolagen har genom stadsdelsnämndens upphandlingspolitik tvingats avge onormalt låga timkostnader för att över huvud taget kunna komma i fråga för arbete. Inget av de offererade priserna kan täcka bolagets självkostnader då varje lokalvårdares avtalsenliga lön kostar bolaget minst 190 kronor per timme. Faktisk lön för en lokalvårdare enligt kollektivavtal ger en lönekostnad om 187 kronor per timme. Utgår man från SCB:s städindex från november 2008 och lägger på alla kringkostnader hamnar timpriset på 223 kronor per timme. Det här indexet är känt av staden och tillämpas av dem varför faktiska timkostnader är väl kända.

Av utvärderingen framgår att det vid utvärderingen av pris också ska bedömas att anbudets nivå inte är orimligt låg i enlighet med bestämmelserna i 12 kap. 3 § LOU. Detta uttalande stämmer inte överens med vad som upphandlats. Stadsdelsnämnden har godtagit priser för jourstädning mellan klockan 18.00 -22.00 på ett pris om en kr per timme. Enligt kollektivavtal ska en lokalvårdare ha ersättning för övertid utöver timlön; vardagar med 47,23 kronor per timme och söndag/helgdagar med 58,63 kronor per timme. Extrastädning dagtid har offererats lägre än ordinarie dagstädning. Det är helt omöjligt att en entreprenör kan klara av att finansiera en lokalvårdare inklusive tillägg med vad som offererats. De bolag som utsetts att teckna ramavtal borde ha uteslutits med hänvisning till stadens åberopande av 12 kap. 3 § LOU.

Stadsdelsnämnden har använt sig av fel utvärderingsmodell eftersom stadsdelsnämnden i förfrågningsunderlaget har angett att utvärderingen ska ske efter lägsta pris. Stadsdelsnämnden har endast använt ett fåtal av de efterfrågade kriterierna i utvärderingen varför man heller inte kan ta fram en anbudsgivare som visar det lägsta priset. Eftersom stadsdelsnämnden har angett att det är lägsta pris som gäller vid utvärderingen kan man inte använda viktning som utvärderingsmetod eftersom anbudet i det fallet ska bedömas efter det mest ekonomiskt fördelaktiga priset. Vidare har de angivna procentsatserna för de olika städtjänsterna viktats helt fel. Stadsdelsnämndens felaktiga utvärdering av upphandlingen gör att det påverkar bolagets rangordning i sammanställningen.

Bolaget som vann upphandlingen har troligen inte möjlighet att ensam klara av uppdraget på grund av dess storlek. Bolaget omsätter ca 40 miljoner kronor och har 130 anställda. Av de uttagna bolagen har endast ett möjlighet att klara av uppdraget. Hela vinnarens anbud borde ha förkastats då ett bolag måste ha betalt för sina kostnader för att kunna existera.

ALMEGA och FastighetsEttan har varit i kontakt med vinnaren av upphandlingen och ifrågasatt anbudet om en krona per timme för jourstädning och bolaget har då angett att det hela endast var ett taktiskt förfarande för

att vinna upphandlingen. Även de övriga vinnande bolagen har resonerat på samma sätt.

Ramavtalet är så konstruerat att den som står först på listan alltid ska tillfrågas först, vilket är ett konkurrenshämmande medel. I ett så stort uppdrag borde samtliga godkända bolag få tillfälle att räkna på uppdraget och fler än sju borde godkännas.

Bolaget åberopar bl.a. redovisning över städlönekostnader och stäindex från ALMEGA och SCB.

Stadsdelsnämnden bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Stadsdelsnämnden har inte brutit mot någon bestämmelse i LOU. För det fall det skulle anses att så varit fallet har det inte medfört att bolaget lidit eller riskerar att lida skada i anledning därav. Enligt 12 kap. 3 § LOU har en upphandlande myndighet en möjlighet men inte någon skyldighet att förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. En leverantör kan ha olika skäl för sin prissättning såsom att välja att inte gå med vinst i syfte att komma in på en marknad. Övriga skäl kan vara att en leverantör levererar så stora mängder att leverantören kan hålla låga priser eller att anbudsgivaren har en tillfällig överkapacitet. Det väsentliga i sammanhanget är om det låga priset innebär att leverantören inte kan leverera tjänsten i enlighet med det avtal som träffats. Av de 22 anbudsgivare som efter kvalificering och prövning av de ställda kraven på tjänsten gick vidare till anbudsutvärderingen avseende ramavtalsområde 1 låg samtliga inom intervallet 189 – 210 kronor per timme för exempelvis daglig städning. I anbudsutvärderingen togs endast hänsyn till lägsta pris. Stadsdelsnämnden har inte haft någon anledning att anse att anbudet skulle vara onormalt lågt. Inte heller för övriga städkategorier har stadsdelsnämnden ansett att priserna på något sätt varit onormalt låga i förhållande till varandra. Det råder inte heller ett direkt samband mellan erbjudet timpris och ett företags lönekostnad per timme.

En av anbudsgivarna lämnade i sitt anbud ett pris på en krona per timmer för jourstädning kvällstid. Till anbudet var bifogat en förklaring till det låga timpriset. Stadsdelsnämnden begärde ett förtydligande av anbudsgivaren angående priset om en krona varvid anbudsgivaren gav en, enligt stadsdelsnämnden, godtagbar förklaring. Med tanke på att det rör sig om en ramavtalsupphandling och stadsdelsnämnden avser att teckna ramavtal med maximalt sju leverantörer inom ramavtalsområde 1 ser stadsdelsnämnden inte heller någon risk för att uppdraget inte skulle bli utfört på grund av det låga priset. Det är inte nödvändigt att en leverantör ensam ska klara av att utföra samtliga städtjänster. Att den som står först på listan av antagna bolag alltid tillfrågas först är något som helt följer LOU:s bestämmelser om upphandling av ramavtal, se 5 kap. 6 § LOU.

Det är inte något som hindrar att stadsdelsnämnden använder sig av utvärderingskriteriet lägsta pris samt använder en utvärderingsmodell där sex kategorier av efterfrågade städtjänster viktas med vissa procentsatser. Respektive viktning av respektive pris framgår tydligt av utvärderingsmodellen. De i utvärderingsmodellen sex utvalda kategorierna av städtjänster är de som staden utifrån sin erfarenhet av verksamheten bedömt vara de mest efterfrågade. Det framgår tydligt i förfrågningsunderlaget hur lägsta pris kommer att beräknas och utvärderas inom ramavtalsområde 1. Modellen är förutsebar, transparent och uppfyller kravet på likabehandling.

Länsrätten har den 28 april 2009 interimistiskt förordnat att stadsdelsnämnden tills vidare inte får avsluta upphandlingen samt att beslutet gäller omedelbart och till dess annat förordnas i målet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 5 kap. 6 § LOU föreskrivs bl.a. att kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

Enligt 12 kap. 1 § LOU gäller följande. En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Av 12 kap. 3 § första stycket framgår följande. En upphandlande enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredning i målet

I stadsdelsnämndens förfrågningsunderlag på sidan 9 under rubriken 3.2 "Utvärdering av anbud" anges följande. De anbud som klarat anbudsprövningen går vidare till anbudsutvärderingen. I anbudsutvärderingen tas enbart hänsyn till lägsta pris. När det gäller ramavtalsområde 1 så beräknas priset enligt utvärderingsmodell i punkt 3.4.

I förfrågningsunderlaget på sidan 9 under rubriken 3.3.1 "Pris ramavtalsområde 1" anges bl.a. följande.

Dagligstädning	
Pris per timme dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per timme dagtid lördag, söndag och helgdag (06:00-18:00)	kr
Tillfällig (extrastädning)	
Pris per timme dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per timme dagtid lördag, söndag och helgdag (06:00-18:00)	kr
Fönsterputs	
Pris per kvm för tvåsidig putsning vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per kvm för fyrsidig putsning vardagar (06:00-18:00)	kr
Jourstädning	
Pris per timme dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per timme dagtid lördag, söndag och helgdag (06:00-18:00)	kr
Pris per timme kvällstid (18:00-22:00)	kr
Pris per timme övrig tid (22:00-06:00)	kr
Golvård	
Pris per kvm dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per kvm dagtid lördag, söndag och helgdag (06:00-18:00)	kr
Pris per kvm kvällstid (18:00-22:00)	kr
Pris per kvm övrig tid (22:00-06:00)	kr
Flyttstädning	
Pris per timme dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr
Pris per timme lördag, söndag och helgdag (06:00-18:00)	kr
Pris per timme övrig tid	kr
Saneringsstädning	
Pris per timme dagtid vardagar (06:00-18:00)	kr

I förfrågningsunderlaget anges på sidan 10 under rubriken 3.4 ”Utvärderingspris ramavtalsområde 1” bl.a. följande.

”Vid utvärdering av lägsta pris inom ramavtalsområde 1 kommer störst hänsyn tas till den vanligast förekommande städtjänsten, nämligen daglig städning tillsammans med en sammanvägning (summering) av ingående delar i nedanstående modell. För att få fram de anbud (maximalt 7) med lägsta utvärderingspris tillämpas nedanstående modell.

Vid anbudsutvärderingen sorteras anbudsgivarna enligt följande:

100 % av begärd ersättning per timme för daglig städning dagtid vardagar
plus
50 % av begärd ersättning per kvm för golvvård lördag/söndag/helgdag dagtid
plus
25 % av begärd ersättning per timme för jourstädning kvällstid
plus
25 % av begärd ersättning per timme för tillfällig (extrastädning) dagtid vardagar
plus
25 % av begärd ersättning per kvm för firsidig fönsterputsning vardagar
plus
15 % av begärd ersättning per timme för flyttstädning dagtid vardagar

Vid utvärderingen av pris bedöms också att anbudets nivå inte är orimligt låg i enlighet med bestämmelserna i 12 kap. 3 § LOU. Innan anbud förkastas på grund av orimligt lågt pris kommer anbudsgivaren beredas möjlighet att lämna förklaring.

I förfrågningsunderlaget på sidan 11 under rubriken 3.5 ”Antagande av anbud” anges bl.a. följande. Stadsdelsnämnderna kommer inom ramavtalsområde 1 träffa avtal med maximalt sju stycken av de leverantörer som uppfyller samtliga krav på tjänsten och som i anbudsutvärderingen värderas till lägsta pris.

Vinnande anbudsgivare för ramavtalsområde 1, PMI Clean AB, har i sitt anbud gjort ett förtydligande gällande offererat pris om en krona per timme för jourstädning, kvällstid (18.00 – 22.00) och då angett i huvudsak följande. PMI Clean AB:s prissättning grundar sig på flera förutsättningar. De har idag en uppbyggd funktion inom företaget för jourstädning och jourservice. I andra ramavtal (med bl.a. fem stadsdelsförvaltningar i norrort i Stockholm) har jourstädning efterfrågats vilket har resulterat i att de har byggt upp en jourservice. Stor del av deras städverksamhet utföres mellan klockan 17.00 – 22.00 då de städar många förskolor och skolor. Under kvällstid har de arbetsledare med jourtelefon samt därunder bilburen lokalvårdare med jourtelefon. Eftersom PMI Clean AB redan har tagit kostnaderna för jourarbetsledare och jourstädare kan de erbjuda denna tjänst så gott som kostnadsfritt till stadsdelsnämnden. Övrig tid har de jourarbetsledare men ing-

en fast anställd jourstädare vilket resulterar i en merkostnad i lokalvårdslön vid beställningar under övrig tid.

I mailkorrespondans mellan upphandlare vid stadsdelsnämnden och PMI Clean AB svarar PMI Clean AB på stadsdelsnämndens mailförfrågan daterad den 9 april 2009 bl.a. följande. I deras estimering, som baseras på erfarenhet från andra stadsdelsförvaltningar, uppgår nivån av beställningar inom jourstädning endast till 0,1 – 1,5 procent av totalvolymen. Ovan angivna tidsintervall för jourstädning motsvarar 11,9 procent av veckans totala timmar. PMI Clean AB:s befintliga överkapacitet täcker mer än väl den estimerade beställningsvolymen på jourstädning i intervallet 17.00 – 22.00 på vardagar. Vid tillfälliga arbetsanhopningar dvs. vid flera samtidiga beställningar av jourstädning i tidsintervallet 18.00-22.00 kommer PMI Clean AB att omfördela personella resurser för att säkerställa att deras åtaganden efterlevs. Om det visar sig att deras estimering klart överskrider stadsdelsnämndens behov av jourstädning kommer PMI Clean AB att säkerställa sitt kontraktsåtagande med en utökning av deras kostnadsbild. Det totala anbudsprisets nivå är inte onormalt lågt i det anbud som erbjudits i jämförelse med andra stadsdelsnämnders ramavtal.

Länsrättens bedömning

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet och förutsebart sätt. Vidare gäller de EG-rättsliga principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Detta innebär att en upphandlande myndighet inte får anta ett anbud som inte uppfyller kraven enligt förfrågningsunder-

laget och inte heller göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits med i förfrågningsunderlaget.

Av 16 kap. 1 och 2 § LOU framgår att länsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och på ansökan av en leverantör, som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Härvid gäller att länsrätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Fråga i målet är om det på grund av vad bolaget anfört, att fel utvärderingsmodell använts i förhållande till angiven tilldelningsgrund och att stadsdelsnämnden antagit onormalt låga anbud i strid med 12 kap. 3 § LOU, finns skäl för länsrätten att vidta åtgärder med stöd av 16 kap. 2 § LOU.

Bolaget har anfört att stadsdelsnämnden har använt sig av fel utvärderingsmodell eftersom det anges i förfrågningsunderlaget att utvärdering ska ske efter lägsta pris och då kan man inte använda sig av viktning. LOU ger inte närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad utöver vad som kan sägas komma till uttryck i de allmänna bestämmelserna i 1 kap. 9 § LOU. En upphandling ska vidare genomföras på ett affärsmässigt sätt och i kravet på affärsmässighet får anses ligga att ett förfrågningsunderlag ska vara så tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmåter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. Regeringsrätten har i rättsfallet RÅ 2002 ref. 50 uttalat att de skiftande förhållanden som

förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. Det står upphandlande myndigheter fritt att välja vilken tilldelningsgrund som ska tillämpas. Vidare har en upphandlande myndighet stor frihet att välja vilka kriterier den ska använda vid en utvärdering och vilken betydelse dessa ska tillskrivas vid en eventuell viktning. För att undvika att utvärdera varje prisuppgift vid ett mycket stort antal uppgifter kan ett representativt urval av de varor eller tjänster som upphandlas väljas ut i en utvärderingsmodell (Kammarrätten i Göteborgs dom den 21 mars 2006 i mål nr 990-06).

Av punkt 3.4 i förfrågningsunderlaget framgår tydligt vilken utvärderingsmodell stadsdelsnämnden valt att använda och det redogörs tydligt för hur anbudsprövning och anbudsutvärdering kommer att gå till. Stadsdelsnämnden har under punkt 3.3.1 i förfrågningsunderlaget begärt prisuppgift avseende sammanlagt 18 städtjänster. Dessa är i sin tur indelade i sju områden och av punkt 3.4 framgår att städtjänster ur sex av dessa utvalts för utvärdering. Det är således ett representativt urval av städtjänster som valts att ingå i utvärderingsmodellen. Utvärderingsmodellen är tillräckligt tydligt utformad att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. LOU uppställer inte hinder för att tillämpa viktning på det sätt stadsdelsnämnden gjort. Av utredningen i målet har inte framkommit annat än att anbudsgivarna har behandlats och bedömts på samma sätt och i överensstämmelse med den i förfrågningsunderlaget angivna utvärderingsmodellen. De gemenskapsrättsliga principerna om transparens, förutsebarhet och likabehandling har därmed tillgodosetts.

Bolaget har vidare anfört att stadsdelsnämnden, i strid med 12 kap. 3 § LOU, har antagit onormalt låga anbud. Av sista stycket i punkt 3.4. i stadsdelsnämndens förfrågningsunderlag framgår att stadsdelsnämnden också bedömer att anbudets nivå inte är orimligt låg i enlighet med bestämmelserna i 12 kap. 3 § LOU och att anbudsgivaren kommer att beredas möjlighet att lämna en förklaring. Vinnande anbudsgivare, PMI Clean AB, har också inkommit med den huvudsakliga förklaringen till sitt offererade pris om en krona per timme vid jourstädning kvällstid att de redan har en uppbyggd fungerande jourverksamhet, att de har överkapacitet under just aktuell tidpunkt på dygnet samt att de har beräknat omfattningen av denna städtjänst till ca 0,5 -1,5 procent av hela upphandlingen. I likhet med stadsdelsnämnden finner länsrätten att PMI Clean AB:s förklaring får anses vara godtagbar. Vidare är det inte en skyldighet för upphandlande myndighet att enligt 12 kap. 3 § LOU förkasta orimligt låga anbud (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 juni 2007 i mål nr 1641-07). Vad som menas med orimligt lågt anbud måste avgöras från fall till fall i förhållande till föremålet för upphandlingen. Bedömningen måste ske mot bakgrund av om det är sannolikt att anbudsgivaren kan leverera till de offererade priserna eller inte (se Kammarrätten i Stockholms dom den 5 april 2007 i mål nr 235-07). Det har i förevarande mål inte framkommit några skäl för att anse att de antagna anbuden skulle vara onormalt låga.

Vad gäller bolagets påpekande om att PMI Clean AB troligen inte har möjlighet att ensam klara av uppdraget på grund av dess storlek är den förevarande upphandling en ramavtalsupphandling där det således inte krävs att alla anbudsgivare har resurser att utföra alla tjänster. Stadsdelsnämnden har heller inte haft någon anledning att betvivla PMI Clean AB:s anbud om hur de avser att bedriva verksamheten. Vidare står förfrågningsunderlaget och ramavtalets konstruktion i överensstämmelse med 5 kap. 6 § LOU.

Länsrätten finner sammanfattningsvis att vad bolaget anfört och åberopat inte visar att upphandlingen genomförts i strid mot LOU och gemenskapsrätten. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU föreligger därmed inte. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Ann-Jeanette Eriksson

rådman

Föredragande har varit Åsa Backholm.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

